

רבינו בחי' במדבר פרשת חקת פרק כ

ואמרו במדרש: (תנחומא כ) (במדבר כא, יז) "אז ישיר ישראל את השירה הזאת", שירה זו נאמרה בסוף ארבעים שנה, והבאר נתן להם מתחלת ארבעים.

רש"י במדבר פרשת חקת פרק כא

(כ)..במחקק - על פי משה שנקרא מחוקק, שנאמר (דברים לג, כא) כי שם חלקת מחוקק ספון. ולמה לא נזכר משה בשירה זו, לפי שלקה ע"י הבאר. וכיון שלא נזכר שמו של משה לא נזכר שמו של הקב"ה. משל למלך שהיו מזמנין אותו לסעודה, אמר אם אוהבי שם אני שם, ואם לאו איני הולך:

רבינו בחי' במדבר פרשת חקת פרק כא

(יח)..וכן כל לשון השירה הוא ספור חסדיו של הקב"ה וטובותיו שהגדיל לעשות עם ישראל.

וע"ד המדרש: (תנחומא כא) "אז ישיר ישראל את השירה הזאת", היה לו לומר "את השירה הזאת לה", ושיזכיר גם כן שמו של משה כשם שמצינו בשירת הים, אבל מפני שלקה משה על ידי הבאר הזאת ובשבילה נגזר עליו שלא יכנס לארץ, לכך לא נזכר שמו של משה בשירה זו, לפי ששירה זו ספור שבחים של באר, וכיון שנענש משה על ידו איך ישבחנו, אין אדם מקלס לספקלטור שלו, ומתוך שלא נזכר שמו של משה לא נזכר שמו של הקב"ה. משל למה הדבר דומה, למלך שזמנוהו לסעודה אמר: אם אוהבי שם אני הולך שם, ואם אין אוהבי שם איני הולך.

מדרש תנחומא פרשת נשא סימן כג

[כג] ד"א ויהי ביום כלות. זש"ה היטיבה ברצונך את ציון [וגו', אז תחפוץ זבחי צדק וגו'] (תהלים נא כ כא), לפי שבעולם הזה הקריבו קימעא, שנאמר ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו (במדבר ז יב), מה הקריב את קרבנו קערת כסף אחת, כף אחת, פר אחד, איל אחד, כבש אחד, שעיר עזים אחד, ולזבח השלמים בקר שנים, הרי כל הקרבן, למה הדבר דומה, למלך שיצא לדרך, והיו מביאין לפניו סעודה, לפי הדרך ולפי הפונדק, אמר להם המלך, כך אתם מכבדין אותי, כך אתם נוהגים לי, ואיני מלך, ואיני שולט בעולם, אמרו לו אדונינו המלך, בדרך אנו נותנין לפי הדרך ולפי הפונדק הכנסנו לך, אלא נכנס למדינה, וכשתכנס לפלטרין שלך, אתה רואה במה אנו מכבדין אותך, כך כשהוקם המשכן, הקריבו לו הנשיאים דורון, כף אחת פר אחד איל אחד כבש אחד שעיר עזים אחד, אמר להם הקב"ה כך הוא כבודי, אמרו לו רבון העולמים במדבר אנו נתונין, ולפי המדבר הקרבנות לפניך, אלא כשתכנס לפלטרין שלך, אתה רואה כמה פרים נקריב לפניך, שנאמר היטיבה ברצונך וגו' אז יעלו על מזבחך וגו' (תהלים שם נ"א/), ולא פר אחד. וכן אתה מוצא בשלמה [כשבנה] בית המקדש, ביקש להקריב לחנוכת בית המקדש, ראה מה כתיב שם, ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר זבח לה' בקר עשרים ושנים אלף וצאן מאה ועשרים אלף, (מ"א = מלכים א' = ח סג), וכן בימי עזרא מה כתיב שם, והקריבו לחנוכת בית אלהא (דנא) [דנה] תורין מאה דיכרין מאתן אמרין ארבע מאה וגו' (עזרא ו יז), הוי היטיבה ברצונך את ציון וגו'.